

YES-Yhdenvertaisuus EtuSijalle -hanke 5

Asettaminen

Sisäasiainministeriön Oikeusyksikkö on tänään asettanut YES – Yhdenvertaisuus EtuSijalle 5 -hankkeen, jonka tavoitteena on kasvattaa tietoisuutta ja valmiuksia yhdenvertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden toteutumiseksi sekä edistää monimuotoisuuden hyväksymistä Suomen yhteiskunnassa.

Toimikausi

1.12.2011 - 30.11.2012

Tausta

YES – Yhdenvertaisuus EtuSijalle 5 -hanke on järjestyksessään Suomen viides EU:n Progress – ohjelman Syrjimättömyys -toimintalinjasta rahoitusta saava kansallinen syrjinnän vastainen kampanja. Hankesisällöt perustuvat vuosina 2002–2008 Yhteisön syrjinnän vastaisesta ohjelmasta rahoitetuissa hankkeissa sekä vuosien 2008–2011 YES-hankkeissa (YES1, YES2, YES3 ja YES4) hankittuun kokemukseen ja tuloksiin. Hankesisällöt on neuvoteltu rahoittavien ministeriöiden ja johtoryhmässä edustettuina olevien kattojärjestöjen sekä neuvottelukuntien kanssa ennen hakemusasiakirjojen laatimista EU:n komissiolle. Sisäasiainministeriön oikeusyksikkö vastaa hankehallinnosta ja koordinoi hankkeen toteuttamista ja raportointia siten, kuin komission ja ministeriön välisessä sopimuksessa on kuvattu. Hanke-toiminnot on hajautettu eri ministeriöiden ja muiden toimijoiden toteutettaviksi.

Tavoitteet

YES5-hankkeen yleisenä tavoitteena on lisätä tietoisuutta ja kehittää osaamista yhdenvertaisuuden edistämisessä ja syrjinnän torjumisessa julkisen sektorin toimijoiden, eri vähemmistö- ja ikäryhmiä edustavien kansalaisjärjestöjen sekä yhdenvertaisuuselinten yhteistyönä.

Hankkeen erityistavoitteina on:

- kehittää yhdenvertaisuuden valtavirtaistamista edelleen laatimalla yhdenvertaisuuden suosituksia kouluille ja oppilaitoksille.
- kehittää syrjimättömiä opetusmenetelmiä
- lanseerata Diversity Charter -monitoimisuussuunnitelma Suomeen
- edistää romanien yhdenvertaisuutta asumisessa
- tukea kansallisen romanipoliittisen ohjelman toimeenpanoa toteuttamalla romani-kulttuuria ja romanien historiaa koskeva sähköinen oppimateriaali

Tehtävä

EU-komission prioriteetit vuoden 2011 – hankehaussa olivat 1) yhdenvertaisuuden valtavirtaistaminen, 2) työelämän yhdenvertaisuuden kehittäminen, 3) romanien yhdenvertai-

suuden vahvistaminen. Hanke on suunniteltu vastaamaan em. prioriteetteja.

Yhdenvertaisuuden valtavirtaistamiseen liittyvät toimenpiteet YES4-hankkeessa:

- Käynnistetään yhdenvertaisuussuunnittelun prosessi kahdeksassa (8) eri oppilaitoksessa (POLAMK, Maanpuolustuskorkeakoulu, Raja- ja merivartiokoulu, yliopisto, lukio, yläaste, ammattikoulu, ammattikorkeakoulu). Yhdenvertaisuussuunnitelmat luodaan työryhmäprosessissa, jossa samalla laaditaan yleinen opas oppilaitosten yhdenvertaisuussuunnitteluun. Oppilaitoksille järjestetään oppaan pohjalta koulutusta yhdenvertaisuussuunnittelusta ja sen merkityksestä.
- Tuotetaan selvitys yhdenvertaisuutta kehittävästä opetuskäytännöistä (materiaalit, menetelmät, pedagogiikka) sekä aiheeseen liittyvää uutta oppimateriaalia. Oppimateriaali pitää sisällään tietoa syrjinnän vaarassa olevista ryhmistä sekä verkossa oleva opettajan materiaali siitä kuinka yhdenvertaisuusajattelu saadaan sisälle kaikkeen opetukseen. Opettajaksi valmistuville sekä ym. yhdenvertaisuussuunnittelun prosessissa oleville oppilaitosten edustajille järjestetään työpajoja, joissa materiaalia esitellään ja testataan.

Työelämän yhdenvertaisuuteen liittyvät toimenpiteet YES5-hankkeessa:

- Hankkeessa käynnistetään vapaaehtoisuuteen perustuva monimuotoisuussitoumuksen malli (Diversity Charter) Suomessa. Hankkeen aikana rakennetaan mallin tukirakenteet, luodaan sitoumuksen sisältö, selvitetään sitoumuksen erilaisia rahoitusmalleja sekä markkinoidaan sitoumusta erilaisissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa. Monimuotoisuussitoumuksen lanseeraus hankitaan ostopalveluna.
- Tehdään selvitys hyvistä ja vähemmän hyvistä rekrytointikäytännöistä. Selvitys perustuu YES4-hankkeessa teetettyyn rekrytointisyrjintää koskevaan tutkimukseen. Selvityksen tuloksia levitetään aiheesta järjestettävässä seminaarissa. Hankkeessa toteutetaan mediakampanja työelämän monimuotoisuuteen liittyvistä menestystarinoista sekä työntekijä- että työnantajanäkökulmasta. Hanke myös tuottaa esitemateriaalin erilaisille tukea tarvitseville työnhakijaryhmille (esim. nuoret työnhakijat) mm. työelämän pelisäännöistä ja työnhakuun liittyvistä asioista.

Romanien yhdenvertaisuuden vahvistamiseen liittyvät toimenpiteet YES5-hankkeessa:

- Kehitetään romanien yhdenvertaisuutta asumiseen pääsyssä siten, että kartoitetaan olemassa olevia hyviä käytäntöjä sekä testataan niitä. Yhdenvertaisuustilannetta pyritään kehittämään myös avaamalla paikallista ja alueellista dialogia romanien ja viiranomaisten välillä. Samalla pyritään vähentämään romanien kohtaamaa syrjintää asumispalveluissa. Romaniyhteisölle järjestetään erillisiä keskustelutilaisuuksia, joissa pyritään avaamaan keskustelua kulttuurisista seikoista, jotka vaikeuttavat romanien asumistilannetta.
- YES5-hanke tuottaa romanien historiaan, kulttuuriin sekä inklusioon liittyvän online-koulutusmateriaalin, joka toimii ensisijaisesti tietoisuuden lisääjänä. Materiaali kohdennetaan kahdelle kohderyhmälle: julkishallinto sekä opettajat.

Tiedottaminen:

Hankkeen yleinen tiedottaminen tapahtuu pääasiassa sen ylläpitämän Internet-portaalin www.yhdenvertaisuus.fi kautta. Lisäksi tiedotetaan postituslistojen kautta hankkeen tapahtumista ja tuloksista. Hankekumppanit tiedottavat omien kanaviensa kautta taustayhteisöille ja oman alansa toimijoille. Sisäasiainministeriön sivustoilla tiedotetaan hankkeen keskeisistä sisällöistä ja tuloksista. Tiedotustilaisuuksia järjestetään yhteistyössä eri ministeriöiden, järjestöjen ja SM-viestinnän kanssa. YES5-hankkeelle valmistellaan hankkeen alkuvaiheessa erillinen viestintäsuunnitelma.

Evaluointi:

Hankkeelle hankitaan ulkoinen evaluointi julkisen tarjouskilpailun kautta (9000 euroa budjettivaraus). Evaluoijan valinnassa kiinnitetään huomiota ammattitaidon lisäksi konsultoivan evaluoinnin osaamiseen ja yhteistyöhön eri vähemmistöryhmien kanssa evaluoinnin toteuttamisessa. Evaluointi toteutetaan jatkuvana sisäisenä arviointina evaluoijan opastuksella sekä loppuvaiheessa tapahtuvana ulkoisena arviointina.

Organisointi

Hanketta koordinoi sisäasiainministeriön oikeusyksikkö yhdessä hankkeen johtoryhmän kanssa. Hankkeen johtoryhmä koostuu hankekumppaneiden ja asiantuntijatahojen edustajista.

Hankkeen työntekijät ja heidän tehtävänsä ovat seuraavat:

- projektipäällikkö Sinikka Keskinen (SM): hankesuunnittelu ja rahoitusneuvottelut, laskujen hyväksyminen, hankkeen työntekijöiden tukeminen. Palkkauskustannukset SM:stä.

- projektikoordinaattori Panu Artemjeff (SM)/ sijaisena Katriina Nousiainen (SM) ajalla 1.12.2011-30.6.2012: hankkeen kokonaiskoordinaatio, hanketoimijoiden opastus, raportointi ja yhteydenpito komissioon, hankinnat (esim. evaluointi), johtoryhmän sihteeri. Lisäksi Artemjeff/Nousiainen vastaa oppilaitosten yhdenvertaisuussuunnitteluun liittyvän ohjelman toteuttamisesta. Palkkakustannukset 12 kk YES 5 – hankkeesta.

- ohjelmakoordinaattori Nexhat Beqiri (SM): romanien asumiseen sekä online-koulutusmateriaaliin liittyvän alaohjelman koordinointi. Palkkakustannukset 7 kk YES5-hankkeesta.

- ohjelmakoordinaattori Hitomi Tabuchi (SM): taloushallinto, logistiset tehtävät, internet-sivujen päivitys ja muu tiedottaminen. Lisäksi Tabuchi vastaa yhdenvertaisia opetusmenetelmiä koskevasta alaohjelmasta. Palkkakustannukset 12 kk YES 5 -hankkeesta.

- ohjelmakoordinaattori Liisa Männistö: monimuotoisuussitoumusta sekä rekrytointikäytäntöjä koskevien hankeosioden koordinointi. Palkkakustannukset 12 kk YES 5-hankkeesta.

- hankkeen asiantuntija Panu Artemjeff (SM): asiantuntijatehtävät erityisesti komponenttien ”yhdenvertaisuussuunnittelu kouluissa ja oppilaitoksissa” ja ”monimuotoisuussitoumuksen (Diversity Charter) käynnistäminen” -komponentin osalta. Palkkakustannukset SM:stä.

Hankkeen johtoryhmä, jossa ovat edustettuina hankekumppaneiden ja itsenäisten asiantuntijatahojen edustajat, on operationaalinen ja osallistuu hankeohjauksen ja tiedottamisen lisäksi aktiivisesti hanketoimintojen läpiviemiseen ja niiden vaikuttavuuden arviointiin. Johtoryhmä vastaa myös projektipäällikön kanssa seuraavan YES 6 – hankkeen suunnittelusta, joka ajoittuu maaliskuu-toukokuulle 2011. Johtoryhmän jäsenet ovat seuraavat:

Puheenjohtaja:

pääsihteeri Pirkko Mahlamäki, Vammaisfoorumi ry

Jäsenet:

(he=hankekumppanin edustaja; ae= asiantuntijatahon edustaja):

ylitarkastaja Maria Biskop, opetusministeriö (he)

erikoissuunnittelija Niklas Wilhelmsson, oikeusministeriö

erityisasiantuntija Sinikka Keskinen, sisäasiainministeriö (he)

erikoissuunnittelija Tuula Tiainen, Ympäristöministeriö, (he)
varajäsen: ylitarkastaja Jorma Pietiläinen

hallitusneuvos Riitta-Maija Jouttimäki, sosiaali- ja terveysministeriö (he)
varajäsen: Viveca Arrhenius

vanhempi hallitussihteeri Seija Jalkanen, työ- ja elinkeinoministeriö (he)
varajäsen: neuvotteleva virkamies Olli Sorainen

erikoissuunnittelija Esa Janatuinen, Pääesikunta (he)
varajäsen: sosiaalipäällikkö Veli Särämäkari

edustaja, Saamelaiskäräjät (he)

erikoissuunnittelija Malla Laiti, Romaniasiaain neuvottelukunta (he)
varajäsen: VTT Marko Stenroos

varapuheenjohtaja Atanas Aleksovski, Etnisten suhteiden neuvottelukunta (he)
varajäsen: ETNO:n jäsen Svetlana Kauhanen

hallituksen jäsen Johanna Pihlajamäki, SETA ry (he)
varajäsen: hallituksen jäsen Niina Simanainen

puheenjohtaja Okan Daher, Suomen Islam-seurakunta (suomalainen tataariyhteisö) (he)
varajäsen: srk:n hallituksen varajäsen Behiye Samaledtin

ylitarkastaja Heidi Kankainen, Poliisiosasto/SM

Yhdenvertaisuussuunnittelija Mirella Huttunen, Allianssi ry (he)
varajäsen: yhdenvertaisuussuunnittelija Asta Rentola

asiantuntija Milla Aaltonen, Ihmisoikeusliitto ry. (ae)
varajäsen: tiedottaja Mikko Joronen

toiminnanjohtaja Ristenrauna Magga, SamiSoster ry (ae)
varajäsen: kehittämisjohtaja Anne-Kristiina Näkkäläjäärvi

ylitarkastaja Kirsi Pollari, lapsiasiavaltuutetun toimisto (ae)
varajäsen: lakimies Jaana Tervo

toimistopäällikkö Rainer Hiltunen, vähemmistövaltuutetun toimisto (ae)
varajäsen: ylitarkastaja Päivi Okuogume

Hankkeen johtoryhmän kokoonpanossa toteutuvat sukupuolten tasa-arvoisen edustuksen ja vähemmistöjen osallisuuden säädökset ja periaatteet. Johtoryhmä kokoontuu hankkeen aikana neljä kertaa, lisäksi epävirallisia kokouksia pidetään teemakohtaisesti ja hanketapah-
tumien yhteydessä. Johtoryhmän sihteerinä toimii projektikoordinaattori.

Hankkeen eri toimenpiteistä koostuvia hankekokonaisuuksia varten kootaan tarvittaessa erilliset tuki/ohjausryhmät, joihin kutsutaan YES5-ohjausryhmän jäseniä sekä muita asian-
tuntijoita hankkeen keskeisistä sidosryhmistä.

Kustannukset ja rahoitus

YES5-hankkeen kokonaisbudjetti on 377 250 € (OikY:n toimintamenot, projekti 611707).

Projekti saa rahoitusta:

- EU:n PROGRESS-ohjelmasta yhteensä 224 539,20 € sekä
- kansallisena rahoituksena sisäasiainministeriöstä 62 710,80€, työ- ja elinkeinoministeriöstä 20 000€, sosiaali- ja terveysministeriöstä 20 000€, opetus- ja kulttuuriministeriöstä 20 000€, ympäristöministeriöstä 20 000€ ja Puolustusvoimien Pääesikunnasta 10 000€.

Kansliapäällikkö

Ritva Viljanen

Erityisasiantuntija

Sinikka Keskinen

LIITTEET

YES5 framework document (hankehakemuksen liite, englanniksi)

JAKELU

Hankkeen johtoryhmä; hankkeen työntekijät

TIEDOKSI

Sisäasiainministeri Päivi Räsänen
Erityisavustaja Lopenen
Ministeriön osastot ja erillisyksiköt

